

9

PRAKTISCHE GIDS: WAT DOE JE VOOR WELK DOELPUBLIEK

A. Doelpubliek: het hele taalgebied

Woordenschat

Kwestie	Advies	Meer uitleg en voorbeelden
nationale institutionele terminologie	* Neem ze over en geef tussen haakjes uitleg of een term uit het andere land, als die er is. * Vermijd ze of vervang ze door een beschrijving (niet bij juridische teksten of teksten waarbij de terminologie behouden moet blijven). * alleen bij fictie: lokaliseer (zoek een inhoudelijk vergelijkbare, neutrale term).	p. 73 en p.225 (vertalen voor de EU), met voorbeelden
cultuurgebonden termen, realia	* Gebruik realia die bekend of gebruikelijk zijn in het hele taalgebied. Bij vertalingen of te lokaliseren teksten * Als de realia een belangrijke rol spelen: neem ze over en omschrijf ze. Als dat niet gaat: overleg met de opdrachtgever. * Als het over een randverschijnsel gaat: lokaliseer (zoek een inhoudelijk vergelijkbare, neutrale term). * Overleg bij twijfel met de opdrachtgever.	p. 74 en p. 234 (copywriting en marketing), met voorbeelden

Kwestie	Advies	Meer uitleg en voorbeelden
Belgisch-Nederlandse of Nederlands-Nederlandse woordenschat	* Kies waar mogelijk voor een neutrale variant voor het hele taalgebied. * Voeg eventueel nuances toe met een goedgekozen adjectief of een beschrijving. * Laat je tekst voor alle zekerheid nalezen door een collega uit het andere deel van het taalgebied. Bij vertalingen of te lokaliseren teksten Als er geen 'neutrale' variant bestaat: * Vervang het originele concept waar mogelijk door een gelijksoortig concept waar ook een neutrale naam voor bestaat. * Gebruik een omschrijving. * Als het concept vaak voorkomt: kies een van de bestaande woorden en geef bij het eerste gebruik tussen haakjes wat uitleg of gebruik het woord uit het andere land: bv. <i>grapefruit (pompelmoes)</i> of <i>grapefruit (grote, bittere citrusvrucht)</i>.	p. 75, met voorbeelden
valse vrienden	* Vermijd bekende valse vrienden en gebruik een duidelijk alternatief. Vervang een term als <i>middag</i> bijvoorbeeld door een concreet uur. * Laat je tekst voor alle zekerheid nalezen door een collega uit het andere deel van het taalgebied.	p.80, met voorbeelden
vormvarianten in uitdrukkingen, groeten, wensen, informeel taalgebruik	* Vervang idioom en uitdrukkingen waarvoor varianten bestaan door neutrale alternatieven of laat ze weg. Wees zuinig met tussenwerpsels. * Voor uitdrukkingen, metaforen, idioom: gebruik de gids <i>Met zoveel woorden. Gids voor trefzeker taalgebruik</i> van Ludo Permentier en Rik Schutz. De auteurs markeren de Belgische en Nederlandse varianten met regiolabels. * Houd rekening met het register.	p. 85, met voorbeelden

Kwestie	Advies	Meer uitleg en voorbeelden
	* Laat je tekst voor alle zekerheid nalezen door een collega uit het andere deel van het taalgebied.	
vloeken en verwensingen	* Scheld niet met ziektes: dat is typisch voor Nederland en werkt niet bij Belgen. * Wees heel voorzichtig met de naam van God: sommige mensen, vooral in Nederland, hebben er een grote afkeer van dat Gods naam verbasterd wordt. * Laat je tekst zeker nalezen door een collega uit het andere deel van het taalgebied, die de gevoeligheden kent.	p. 90, met voorbeelden

Woordvorming

Kwestie	Advies	Meer uitleg en voorbeelden
meervoud op -s of op -(e)n?	Ga na welk meervoud het gangbaarst is. Dat kan aan de hand van de lijst in dit boek of Google en Google Trends. Vraag het eventueel na bij collega's. Meestal kunnen beide meervouden in het hele taalgebied.	p. 97, met voorbeelden
<i>maand</i> of <i>maanden</i>	Gebruik alleen <i>xx maanden (oud)</i> .	p. 99
wel of geen tussen-s?	Volg je eigen taalgevoel. Vraag bij twijfel na bij collega's, raadpleeg de lijst in dit boek, Google of Google Trends.	p. 100, met voorbeelden
-ering of -atie?	Volg je eigen taalgevoel of raadpleeg het woordenboek. Vraag bij twijfel na bij collega's, raadpleeg Google of Google Trends.	p. 102, met voorbeelden
werkwoorden met <i>her-</i>	Gebruik alleen werkwoorden met <i>her-</i> die in het hele taalgebied gangbaar zijn. Vraag bij twijfel na bij collega's, raadpleeg Google en Google Trends. Gebruik formele werkwoorden alleen in formele contexten. Het alternatief is <i>opnieuw</i> + werkwoord.	p. 103, met voorbeelden